

mostrat la seva necessitat ni han fet evident la seva eficàcia. Nosaltres ens hem queixat de l'excés de metges, però ens hem queixat amb més vigor i amb més sinceritat de la manca d'iniciatives dels metges; ací, on hi ha tantes coses a fer, de les quals, moltes estan iniciades, i moltes més ni això tan solament, cal que els joves es juramentin a fer-les crear. De la bona manera, però; de l'única manera biològicament viable, fent-ne una necessitat social, incitar la creació de l'òrgan quan la funció pateix i es veu ben clar que té d'alentir el seu expandiment per manca d'un instrument adequat de treball.

Un fet decisiu determina tota l'eficàcia de l'obra de l'Institut: l'aparició del fisiòleg. No de l'aficionat a la Fisiologia, de l'home curiós que distreu els seus mals de cap amb estudis pels quals té certa vocació potser, però no hi dedica tota l'atenció, perquè la seva vida l'ha emmenat a altres quefers. Molts dels fundadors i dels deixebles de l'escola fisiològica catalana exerceixen la pràctica mèdica; però han invertit els termes: la seva professió és la Fisiologia, la necessitat els enmena a cercar en l'exercici de la carrera els mitjans econòmics per a viure, però les hores que dediquen a la seva vocació de fisiòleg no són d'esplai ni de lleure, sinó de treball inquiet, nerviós, de creació espiritual; s'adiu a tota la necessitat romàntica del seu esperit, però no els hi representa entreteniment ni descans sinó tot el contrari.

Quan una cultura passa del creador aficionat al professional és l'hora de la seva consolidació. Entre nosaltres el problema es troba encara en la fase mixta d'heroïcitats i infidelitats; el professional té d'abandonar la seva vocació perquè la investigació pura no dona encara mitjans de viure. Aquella joventut, però, malgrat tots els saltirons que els obligava a fer un medi social esquerp a estimar la seva feina, eren fisiòlegs de cos enter; els seus treballs no eren la torna d'altres especulacions i activitats sinó que era l'única activitat, l'única especulació que havien juramentat dedicar-se.

I comença l'expansió forana, uns a posar-hi saber, altres a abocar-ne. A les Universitats estrangeres ja no hi enviem solament clínics per a que perfeccionin coneixements, o aprenguin noves tècniques de guarir, sinó que ja hi marxen

investigadors. Cervera treballa amb En Houssay a Buenos Aires, i amb En Soula a Tolosa del Llenguadoc; Dalmau marxa a Halle a estudiar amb En Abderhalden, i més tard a Boston al Laboratori d'En Cannon; En Carrasco estudia amb l'Ashre a Berna i més tard també treballa a les ordres d'En Cannon a Boston. En Pi i Sunyer se'n va a Amèrica a explicar fisiologia. S'aprofiten Congressos i Assemblees per a comunicar-hi troballes i conclusions. Mèdicament Europa havia fet entrar l'essència més pura de la Ciència, el delit més ennobridor. Feia temps que ho intentava; havia recieixit abans que en els fisiòlegs en els bacteriòlegs—en no valorar-los no vol dir que menyspreem els clínics, però la seva tasca no s'adiu al pensament d'aquest article. Ara els nostres fisiòlegs retornen a Europa, a la Civilització, no com a espectadors solament sinó com a actors; ja no guaitem amb timidesa d'aprenents sinó que intervenim, i si en parlar d'En Turró dèiem que ell havia començat el diàleg amb el món savi, els nostres fisiòlegs el continuen i, tanmateix, honoren al precursor. Les missions que enviem a fora aprenen a furonejar la intimitat de la vida i en portar-nos el ferment de renovació quotidiana que el científic llança damunt del concurs humà ens ensinistren de tan bella manera que reixim en la nostra labor i són una altra veu que pregona novetats i troballes.

Aquesta obra relativament lenta, però eficaç, acaba per interessar a Catalunya; l'estol de fisiòlegs atrauen l'atenció de la gent culta, la qual veu una altra escletxa que hem obert per a esguardar als pobles civilitzats i per a també infiltrar-hi el nostre pensament. Per això, com ja hem fet constar, en 1912 l'Institut d'Estudis Catalans fa present al Laboratori de Fisiologia del primer galvanòmetre de corda. I per això, també, en 1920 la Mancomunitat de Catalunya decideix de crear l'Institut de Fisiologia, la qual malgrat siguin els mateixos homes i ni en res en modifiqui l'ambient ni els propòsits, l'existència de mitjans econòmics una mica més esplèndids, l'autoritat que dona una fundació d'aquest caràcter per l'aval col·lectiu que significa, fa que l'antic Laboratori de Fisiologia, ara ja Institut, entri en una activitat intensa que estudiarem en el pròxim article.